

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
FACULTAT DE CIÈNCIES JURÍDIQUES

Ensenyament de Dret (Pla 2002)

CURS 2003-2004

Execució Penal

(15073211)

I - II cicle
Segon quadrimestre

Asignatura Optativa
4.5 Crèdits (3 teòrics i 1.5 pràctics)

Professors:

✓ Sra. Maria Marquès i Banqué

Ensenyament: Dret **Pla: 2002**
Àrea de coneixement: Dret penal
Nom de l'assignatura: Execució penal
Curs 2003-2004
Tipus d'assignatura: optativa
Període: 2n Quadrimestre
Nombre de crèdits: 4,5 (3 teòrics i 1,5 de pràctiques)
Professor que impartirà l'assignatura:
Sra. Maria Marquès i Banqué

TEMARI

PRIMERA PART:

Tema 1: La pena com a nucli del Dret Penal.- Les teories de la pena com a teories del Dret Penal: a) retribucionisme; b) prevenció general; c) prevenció especial; d) correccionalisme i dret protector; e) teories mixtes; f) perspectives actuals de la teoria de la pena.- El sistema de reaccions penals al Codi penal espanyol: les penes i les mesures de seguretat.- L'abolició de la pena de mort i les penes corporals.

SEGONA PART:

Tema 2: El Dret penitenciari.- Evolució històrica de la privació de llibertat.- La crisi de la presó.- Alternatives a la presó.- Concepte i naturalesa del Dret penitenciari.- Evolució de la legislació penitenciària.- Sistemes penitenciaris.- La Llei Orgànica General Penitenciària 1/1979, de 26 de setembre, i el Reglament Penitenciari de 1996.- Els principis rectoris.- Els principis generals.- Els drets i els deures dels interns.- Els establiments penitenciaris: classificació.

Tema 3: L'organització general del règim penitenciari.- La relació jurídicopenitenciària.- El treball penitenciari.- L'assistència sanitària.- L'assistència religiosa i educativa.- Permisos, comunicacions i queixes.

Tema 4: El règim disciplinari.- Sancions i recompenses.- Procediment per a la imposició de sancions.

Tema 5: El tractament penitenciari.- L'orientació de les penes privatives de llibertat a la reeducació i la reinserció social.- Principis.- Els equips d'observació i tractament.- El sistema de progressió en graus.

Tema 6: La liquidació de la pena.- Els beneficis penitenciaris en l'execució de les penes imposades de conformitat amb l'anterior Codi penal: les redempcions pel treball. Altres redempcions extraordinàries.- Els beneficis penitenciaris en l'execució de les penes imposades conforme a la legislació vigent: l'absència de redempcions. La petició d'indult per part de la penitenciària.- La posada en llibertat.- La llibertat condicional.- La llibertat definitiva.- L'assistència post-penitenciària.

Tema 7: El jutge de vigilància penitenciària.- Organització judicial i jutge de vigilància penitenciària.- Funcions i competències.- Sistema de recursos.- Valoració políticocriminal: jutge de vigilància penitenciària vs. jutge d'execució penal.

TERCERA PART:

Tema 8: Altres formes de compliment de la pena.- La suspensió de l'execució: règim general de la suspensió de l'execució.- Discrecionalitat judicial i suspensió de l'execució.- Condicions per a la suspensió de l'execució.- Termini de la suspensió.- La suspensió extraordinària pels toxicòmans.

Tema 9: Altres formes de compliment de la pena (cont.). La substitució de les penes privatives de llibertat.- Fonament políticocriminal de la substitució.- Penes que poden ser substituïdes.- Criteris legals per a la substitució.- Règim excepcional de la substitució.- Efectes del trencament de condemna.- Règim específic de suspensió i substitució per estrangers.

Tema 10: Les mesures de seguretat.- Concepte i fonament.- La perillositat criminal vs. la perillositat social - Diferències entre mesures i penes.- La inimputabilitat com a pressupòsit de la mesura de seguretat.- Classes de mesures de seguretat: mesures de seguretat privatives de llibertat. Mesures de seguretat no privatives de llibertat.

Tema 11: Mesures de seguretat privatives de llibertat.- Règim general.- Classes: Internament en centre psiquiàtric.- Internament en centre de deshabitació.- Internament en centre educatiu especial.- Aplicació de les mesures de seguretat privatives de llibertat.

Tema 12: Mesures de seguretat no privatives de llibertat.- Règim general.- Classes: Prohibició d'estada i residència en determinats llocs.- Privació del dret de conduir.- Privació de la llicència o permís d'armes.- Inhabilitació professional.- Les regles de conducta de l'article 105 CP.

BIBLIOGRAFIA:

MAQUEDA ABREU, M., *Suspensión condicional de la pena y probation*, Madrid, 1985

QUINTERO OLIVARES, G. I ALTRES, *Comentarios al Nuevo Código Penal*, 3ª. ed., Ed. Aranzadi, Cizur Menor, 2003

RÍOS MARTÍN, J.C., *Manual de ejecución penitenciaria. Defenderse en la cárcel*, 2ª ed., Colex, Madrid, 2001

ROLDÁN BARBERO, H., *Historia de la prisión en España*, Barcelona, 1988

SIERRA LÓPEZ, M.V., *Las medidas de seguridad en el nuevo Código Penal*, Tirant lo Blanch, València, 1997

TAMARIT SUMALLA, J.M. / GARCIA ALBERO, R. / SAPENA GRAU, F. / RODRÍGUEZ PUERTA, M.J., *Curso de Derecho penitenciario (adaptado al nuevo Reglamento penitenciario de 1996)*, Tirant lo Blanch, València, 2001

CRITERIS D'AVUACIÓ:

L'examen constarà d'un test de vint preguntes i de dues preguntes escrites. L'última correspondrà al material treballat a les classes pràctiques i podrà ser alliberada mitjançant l'assistència i participació a les classes pràctiques, a més de la valoració de tres de les pràctiques que es lliuraran per escrit. Per a la resolució del cas pràctic el dia de l'examen s'aconsella dur el Codi penal i la legislació penitenciària.